

TISKOVÁ ZPRÁVA

System FireRisk je rok od požáru v Českém Švýcarsku aktuálnější a přesnější

Brno, 14. července - Po loňském rozsáhlém požáru v Národním parku České Švýcarsko pracují vědci na zlepšení předpovědi rizika lesních požárů a zároveň na opatřeních přímo v lesích, které by bránily rychlému šíření požárů. Již existující varovný systém FireRisk, který provozuje Ústav výzkumu globální změny AV ČR – CzechGlobe společně s partnery, tj. Českým hydrometeorologickým ústavem a Ústavem pro výzkum lesních ekosystémů, se podařilo za poslední rok výrazně proměnit tak, aby usnadnil rozhodování krizového managementu v případě zvýšeného rizika požárů, uvedl bioklimatolog a jeden z tvůrců webu Miroslav Trnka.

Potřeba vyhodnocení rizika v těchto dnech roste, kvůli suchému a horkému počasí je riziko šíření velmi vysoké, což ukazuje aktuální mapa na www.firerisk.cz.

Po požáru v Hřensku se výrazně rozšířila síť stanic monitorujících požární podmínky - je jich už více než 100. Nové stanice se začaly primárně umisťovat do chráněných území. *„Zatímco před požárem byly v Českém Švýcarsku dvě stanice, z nichž jedna shořela, nyní jich je tam šest. Podobně je obsazená i Šumava a posílený je rovněž monitoring v Národním parku Podyjí. Celkem přibýlo 20 stanic. Přibýly však i v místech mimo národní parky, která byla ve spolupráci s hasiči, Lesy ČR i Agenturou ochrany přírody a krajiny vyhodnocena jako riziková,”* řekl Trnka.

Měřicí stanice v lesích, které slouží ke sběru dat, přispívají zároveň k poznání aktuálního stavu mikroklimatu. Měří vlhkost a teplotu vzduchu, vlhkost půdy a dřeva a také jsou vybaveny dendrometry, které sledují změny v poloměru kmenů.

Zatímco dříve byla předpověď rizika aktualizována jednou denně, nyní se aktualizuje po šesti hodinách. *„Předpověď rizika se tak několikrát za den zpřesňuje,”* uvedl Trnka. Riziko se vypočítává kombinací dat získaných z několika set stanic v síti ČHMÚ, z měřicích stanic FireRisk a z pěti různých modelů pro předpověď počasí

Po loňském požáru jsou na webu nově k dispozici dvě vrstvy. *„Jedna ukazuje riziko šíření požárů. U něj bereme v potaz, jak se bude požár šířit, když už vznikne, a jak dobře (či špatně) se bude hasit. Druhá vrstva ukazuje riziko vzniku požáru a reflektuje vlhkost potenciálního paliva, tedy jemného kletí v lese či biomasy například na poli, která je náchylná k zapálení,”* popsal Trnka.

Vědci tak neustále vyvíjejí a zdokonalují systém, který slouží krizovému managementu k vyhodnocení rizika. Detailní předpověď rozfázovanou po hodinách má každé ze zhruba 13.000 katastrálních území v Česku. Může sloužit hasičům, zemědělcům při žních, ale i lidem,

kteří se pohybují v přírodě. „Když chtějí chataři či zahrádkáři pálit, mohou se podívat, jak velké je riziko šíření požárů a rozmyslet si, jestli nebudou pálit jindy. Stejně tak může sloužit například skautům v přírodě, když chtějí rozdělovat oheň a každý má možnost riziko snížit“ řekl Trnka.

Vědci z CzechGlobe zároveň spolupracují s kolegy z Ústavu pro výzkum lesních ekosystémů (IFER). Zatímco FireRisk varuje před rizikem, tyto výzkumníci navrhují postupy pro lesnický management v národních parcích i mimo ně, které mohou šíření požárů zpomalit, případně šíření zamezit. „Les je přírodní zásobárnou paliva. Vznik a šíření ohně v něm je proto přirozenou záležitostí. Hospodář ale není úplně bezmocný a může se riziku bránit,“ uvedla výkonná ředitelka IFER Jana Beranová. Zkušenosti z Českého Švýcarska potvrdily, že šíření ohně zpomalují listnaté porosty. Na rizikových místech je proto dobré jehličnaté porosty minimálně kombinovat s listnatými. Hospodářské lesy lze také rozvolnit pásy parkového typu. „Hospodaření s odumřelým dřevem, které je důležité pro podporu biodiverzity, je vhodné přizpůsobit lokálnímu riziku. Silnější klády ležící na zemi jsou méně hořlavé než stojící souše,“ uvedla Beranová.

Možné jsou také technické zásahy, které zajistí zdroje vody pro hašení či prostupnost porostu pro požární techniku.

Kontakty pro média

prof. Ing. Mgr. Miroslav Trnka, Ph.D., bioklimatolog - Ústav výzkumu globální změny AV ČR – CzechGlobe, tel.: 725 950 927, e-mail: trnka.m@czechglobe.cz

RNDr. Jana Beranová, výkonná ředitelka - IFER, tel.: 605 264 632, e-mail: jana.beranova@ifer.cz

Dr. Ing Martin Možný, vedoucí oddělení biometeorologických aplikací ČHMÚ, tel: 244 032 206; email: martin.mozny@chmi.cz